

ПРОЕКТ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КОНЦЕПЦІЯ

**РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА
В КРИВОРІЗЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ**

1. Загальні положення та визначення

1.1. Концепція розвитку електронного освітнього середовища в Криворізькому державному педагогічному університеті (далі – Університет) є документом, який визначає мету, завдання, принципи, організаційні основи й етапи створення та розвитку електронного освітнього середовища в Університеті.

1.2. Нормативно-правову базу організації електронного освітнього середовища в Університеті складають:

- Закон України «Про освіту» в редакції від 09.08.2019 р.;
- Закон України «Про вищу освіту» в редакції від 09.08.2019 р.;
- Закон України «Про Національну програму інформатизації» в редакції від 01.08.2016 р.;
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схвалена Указом Президента України (№ 344/2013 від 25.06 2013 р.);
- Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, затверджена постановою Міністерства освіти і науки України від 20.12.2000 р.;
- Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України (№ 386-р від 15.04.2013 р.);
- інші нормативні акти державних органів влади й органів місцевого самоврядування, Статут КДПУ, Положення про організацію освітнього процесу в КДПУ, накази та розпорядження ректора Університету, що регулюють освітній процес і науково-дослідну діяльність.

1.3. У цій Концепції терміни та поняття вживаються в таких значеннях:

- *електронне навчання (e-навчання)* – організація процесу навчання з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та електронних пристроїв задля створення доступного електронного освітнього контенту, активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів і підвищення її результативності;

– *інформаційно-комунікаційні технології* – сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих задля збирання, опрацювання, зберігання, розповсюдження, відображення й застосування інформації;

– *електронне освітнє середовище* Університету – це комплекс організаційних, системотехнічних, електронних інформаційно-освітніх і навчально-методичних ресурсів, покладений в основу системи електронного навчання закладу вищої освіти;

– *електронні освітні ресурси* – навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали і засоби, розроблені в електронній формі та збережені на носіях будь-якого типу або розміщені в комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і є складовою навчально-методичного забезпечення освітнього процесу;

– *суб'єкти електронного навчання* – здобувачі вищої освіти (студенти); науково-педагогічні та педагогічні працівники, які забезпечують функціонування електронного освітнього середовища Університету.

2. Мета, завдання, принципи створення електронного освітнього середовища в Університеті

Метою створення електронного освітнього середовища є підвищення якості освітніх послуг Університету та результативності навчальної діяльності студентів через використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Завдання створення електронного освітнього середовища в Університеті:

– застосування інформаційно-комунікаційних технологій для здійснення електронного супроводу навчання студентів;

– осучаснення методів і засобів навчання, урізноманітнення форм і способів подання навчальної інформації;

– створення й розвиток електронної системи обліку успішності студентів;

- здійснення контролю якості електронних освітніх ресурсів Університету;
- розроблення системи оцінювання рівня впровадження технологій електронного навчання в освітній процес Університету;
- організація системотехнічного забезпечення процесу створення електронного освітнього середовища Університету.

Принципи створення електронного освітнього середовища в Університеті:

- *принцип гуманізації навчання* – повага до прав і свобод людини, формування толерантності та взаєморозуміння в межах освітнього середовища, відсутність дискримінації, визнання однакової цінності кожного студента;
- *принцип інформаційної доступності* – формування віртуальної бібліотеки електронних навчальних курсів, банків даних і баз знань із дотриманням норм авторського права, доступних для учасників електронного освітнього середовища Університету;
- *принцип педагогічної доцільності* застосування інформаційно-комунікаційних технологій;
- *принцип індивідуалізації освітнього процесу* відповідно до потреб, особливостей і можливостей кожного студента з урахуванням динаміки розвитку його особистості;
- *принцип оперативного зворотного зв'язку* між суб'єктами електронного навчання;
- *принцип гарантування безпеки інформації*, наявної в електронному освітньому середовищі Університету.

3. Організаційні основи створення електронного освітнього середовища в Університеті

3.1. Управлінсько-організаційне забезпечення.

Основні складові управлінсько-організаційної структури електронного освітнього середовища Університету:

1. Ректор Університету.

2. Перший проректор.
3. Вчена рада Університету.
4. Навчально-методичний відділ Університету.
5. Менеджери категорії «Кафедра».

3.2. Науково-методичне забезпечення.

Науково-методичне забезпечення електронного освітнього середовища в Університеті охоплює:

- матеріали, які регламентують методику та порядок проведення навчальних занять, контрольних заходів, самостійної роботи та практичної підготовки студентів в умовах електронного освітнього середовища Університету;
- методичні рекомендації щодо формування різних видів електронних освітніх ресурсів Університету;
- інструкції щодо роботи зі спеціалізованим програмним забезпеченням;
- електронні та друковані видання з тематики електронного навчання;
- методичні напрацювання в галузі педагогіки, дидактики й психології освіти щодо використання технологій е-навчання;
- матеріали щодо системи контролю та критеріїв оцінювання якості розроблених електронних освітніх ресурсів.

3.3. Навчально-методичне забезпечення.

Навчально-методичне забезпечення електронного освітнього середовища Університету полягає в розробленні електронних освітніх ресурсів, які можна використовувати в режимах офлайн- та онлайн-навчання, і розміщенні їх у межах доступності суб'єктів електронного навчання.

3.4. Системотехнічне забезпечення.

Системотехнічне забезпечення передбачає:

- *апаратне забезпечення* (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для

відеоконференц-зв'язку тощо), що уможливорює розроблення та використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом і необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами електронного навчання в синхронному й асинхронному режимах;

– *телекомунікаційне забезпечення*: телекомунікаційне обладнання, що об'єднує мережі, задіяні в електронному навчанні, гарантує необхідну якість і пропускну здатність каналів зв'язку для інтерактивної взаємодії учасників освітнього процесу та їхнього доступу до інформаційних ресурсів;

– *програмне забезпечення* загального та спеціального призначення (зокрема для осіб з особливими освітніми потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах із відкритими кодами;

– *інформаційне забезпечення*: інформаційні ресурси, що використовуються в процесі е-навчання (електронні навчальні курси, електронні бібліотеки, інші бази та банки даних, зокрема ті, що є в мережі Інтернет).

3.5. Кадрове забезпечення.

Кадрове забезпечення електронного освітнього середовища Університету охоплює такі категорії працівників:

– адміністративно-керівний персонал, який виконує функції керівників підрозділів та (або) керівників окремих напрямів і видів забезпечення електронного освітнього середовища;

– методисти, які беруть участь в організації та забезпеченні функціонування електронного освітнього середовища, координують діяльність його учасників, надають методичну допомогу щодо розроблення електронних освітніх ресурсів, проводять моніторинг їх якості;

– експерти з інформаційно-комунікаційних технологій навчання, що здійснюють підготовку та перепідготовку професійних кадрів Університету, проводять курси підвищення кваліфікації, методичні тренінги, майстер-класи, консультації тощо;

- науково-педагогічні та педагогічні працівники (у ролях викладачів, консультантів, авторів електронних навчальних курсів), які розробляють дидактичне та методичне наповнення для викладання дисциплін у межах електронного освітнього середовища;

- інженерно-технічний персонал – фахівці з інформаційно-комунікаційних технологій (програмісти, веб-дизайнери, системні адміністратори тощо);

- допоміжний персонал.

4. Етапи створення і розвитку системи дистанційної освіти в Криворізькому державному педагогічному університеті

Перший етап – формування інфраструктури та створення умов для розбудови електронного освітнього середовища Університету (друга половина 2017-2018 н. р.):

- створення організаційної структури координування й управління процесом розгортання електронного освітнього середовища в Університеті (введення посади методиста, формування робочої групи з питань розвитку електронного освітнього середовища);

- вивчення й узагальнення вітчизняного та світового досвіду формування електронного освітнього середовища в закладах вищої освіти;

- проведення аналізу наявних умов для розбудови електронного освітнього середовища в Університеті й оптимізації цього процесу;

- розроблення науково-методичних рекомендацій для науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету;

- організація системотехнічного забезпечення електронного освітнього середовища Університету;

- підготовка науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету до впровадження технологій електронного навчання (зокрема, через проходження викладачами курсів підвищення кваліфікації з розроблення електронних навчальних курсів);

- надання постійної методичної підтримки науково-педагогічним і педагогічним працівникам щодо використання технологій електронного навчання в освітньому процесі;
- формування первинного фонду електронних дидактичних і методичних матеріалів та розміщення їх у межах системи управління електронними навчальними курсами Університету;
- створення системи контролю й оцінювання якості електронних освітніх ресурсів Університету;
- укладання й затвердження внутрішніх нормативних документів, що регламентують діяльність Університету щодо створення та розвитку електронного освітнього середовища, зокрема Положення про використання системи Moodle в освітньому процесі Університету;
- внесення відповідних змін до чинних нормативних документів Університету.

Другий етап – пілотне впровадження елементів системи електронного навчання в Університеті (2018-2019 н. р.):

- апробація розроблених електронних освітніх ресурсів під час навчання студентів Університету;
- удосконалення наявних електронних освітніх ресурсів і наповнення бази даних новими;
- створення й розвиток електронної системи обліку успішності студентів Університету;
- аналіз змін якості навчання студентів у результаті пілотного впровадження елементів електронного навчання;
- корегування процесу розбудови електронного освітнього середовища Університету.

Третій етап – повномасштабне розгортання електронного освітнього середовища (наступні роки):

- завершення формування інформаційної, методичної, технологічної та організаційної складових електронного освітнього середовища;
- постійний моніторинг якості електронних освітніх ресурсів Університету й результативності навчальної діяльності студентів;
- формування відкритих електронних освітніх ресурсів, забезпечення доступу до них громадян, що сприятиме створенню умов для безперервного навчання впродовж життя;
- налагодження співпраці із закладами вищої освіти (як вітчизняними, так і закордонними) в сфері електронного навчання; обмін досвідом.

5. Очікувані результати розбудови електронного освітнього середовища в Університеті

Передбачається, що розгортання електронного освітнього середовища в Університеті сприятиме:

- підвищенню рівня індивідуалізації освітнього процесу відповідно до потреб, особливостей і можливостей кожного студента;
- покращенню якості надання освітніх послуг через використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- зростанню результативності навчальної діяльності студентів;
- систематичному оновленню змісту навчання й методів викладання навчальних дисциплін відповідно до вимог сучасного суспільства;
- підвищенню рівня інформаційної компетентності науково-педагогічних і педагогічних працівників Університету;
- модернізації матеріально-технічної бази, необхідної для розбудови електронного освітнього середовища Університету;
- раціоналізації системи обліку успішності студентів;

– підвищенню конкурентоспроможності Університету на українському та світовому ринках освітніх послуг внаслідок збільшення рівня кваліфікації науково-педагогічних і педагогічних кадрів, суттєвого зростання рівня комп'ютерного, програмного й телекомунікаційного забезпечення, створення, накопичення, постійного вдосконалення електронних освітніх ресурсів.